

Nº 21/1962.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l -
s e s framställning till Ålands landsting med
förslag att Landstinget skulle ingå till Ålands-
delegationen med anhållan om extraordinarie an-
slag för inköp av tomt för landskapsgård samt
uppgörande av preliminär byggnadsplan.

Alltsedan år 1939 då Ålands landskapsstyrelse flyttade in i de för ändamålet upphyrda lokaliteterna i Mariehamns stadshus har huvudparten av landskapsstyrelsens ämbetsrum inrymts därstädes. Antalet tjänstemän som inflyttningsåret erhöll arbetsrum i stadshuset utgjorde 12. Genom åren fram till dags dato har en succesiv utbyggnad av landskapsförvaltningen ägt rum och tjänstemännens antal flerdubblats. Ehuru landskapsstyrelsen, för att i någon mån försöka häva den mest aktuella utrymmesbristen, tvingats upphyra delvis olämpliga lokalteter ute i staden är de tillbudsstående utrymmena i stadshuset utnyttjade till det yttersta. Lokakerna ute i staden äro dessutom spridda på ett flertal platser med allt av vad detta innebär i fråga om minskad effektivitet. Särskilt vad beträffar arkiveringsutrymmen är situationen ohållbar i det att vissa avdelningar ha sina arkiv inrymda i olika fastigheter på långt avstånd från varandra och från de egentliga ämbets- och expeditiionslokalerna.

Då Ålands landsting år 1954 gjorde framställning till Ålandsdelegationen om extraordinarie anslag för inköp av tomt för en landskapsgård var situationen i hög grad otillfredsställande och den har under de gångna åren kunnat bemästras endast genom tillfälliga lösningar. Landskapsstyrelsen anser därför, att frågan om en landskapsgård snarast borde föras fram till sin slutliga lösning.

En närmare granskning av situationen för närvarande visar att de utrymmen, som upphyrts för landskapsstyrelsens och landstingets behov äro fördelade på tretton olika platser i staden.

I stadshuset disponerar landskapsstyrelsen 17 och landstinget 2 rum. Med korridorer, kapprum, mellanväggar och smärre utrymmen inräknade, omfattar dessa lokalteter 583 m². Därutöver disponeras stadshusets festsal såsom plenisal för landstinget medan utskotten, förutom stora utskottet, endast kunnat beredas tillfälliga arbetsrum i stadens ämbetslokaler.

Ute i staden har i skilda fastigheter upphyrts sammanlagt 532 m² fördelade på vägavdelningen, yrkesvägledningsbyrån, biblioteksinspektören, folkskolinspektören, landskapshälsosyster-barnmorskan, trafikinspektören, landskapsarkeologen, arbetsförmedlingen, sjömansförmedlingen samt särskilda arkivrum och magasinsutrymmen.

Sammanlagt disponerar landskapsmyndigheterna således över 1.115 m². Med beaktande av i allra närmaste framtid erforderliga utvidgningar har den av landskapsstyrelsen tillsatta förberedande byggnadskommittén för landskapsgården beräknat det aktuella utrymmesbehovet för landskapsstyrelsen och landstinget till 3.497 m². En tablå däröver, uppgjord med iakttagande av i riket tillämpade principer för tjänsterummens areal skulle i sammandrag, fördelat på olika avdelningar utvisa följande:

Lantrådet	35 m ²
Kansliavdelningen	130 "
Kamreraravdelningen	90 "
Lagberedningen	20 "
Biblioteksinspektören	20 "
Folkskolininspektören	20 "
Yrkesvägledningen	36 "
Arbetsförmedlingen	40 "
Vägavdelningen	124 "
Lantbruksavdelningen	88 "
Forstavdelningen	84 "
Ritkontor (gemensamt)	90 "
Landskapsläkaren	65 "
Konferensrum (5 st.)	100 "
Expedition, vaktmästare och väntrum etc.	175 "
Landstinget	
sessionssal genom 2 vån.	
å 200 m ²	400 "
utskottsrum, kansli m.m.	350 "
Kafé	100 "
vartill kommer	
Korridorer och trapphus	700 "
Bostäder	225 "
Ytter- och mellanväggar	600 "
Källare med arkivutrymmen	<u>1.300 "</u>
För kanslihus totalt	4,797 m ²

Den sålunda beräknade ytarealen för kanslihuset motsvaras av en byggnadsvolym om i runt tal 14.400 m³.

För landskapsmuseet med tillhörande inrättningar, vilket skulle inrymmas i skild byggnad, beräknas ett utrymmesbehov av 1.450 m².

Et försök att i nuvarande skede beräkna byggnadskostnaderna för en landskapsgård eller att uppgöra en jämförande kalkyl mellan hyreskost-

naderna för närvarande och vid ett nybygge, måste basera sig på approximativa siffror. Sistnämnda kalkyl kan rimligtvis endast tagas såsom en jämförelse mellan de beräknade kostnaderna för ett nybygge och kostnaderna för att upphyra motsvarande utrymmen.

Byggnadskostnaderna per m^3 kan emellertid för närvarande beräknas till 12.000 mk. För ett hus av det planerade kanslihusets storlek stiger kostnaderna då till 172.800.000 mark, vartill kommer diverse utgifter såsom ritningar, konstruktioner etc., cirka 10 % eller 17.200.000 mark. De totala anläggningskostnaderna, tomtpriset icke medräknat, komme då att stiga till 190.000.000 mark.

Med en beräknad amorteringstid om 60 år och 5 % ränta på det nedlagda kapitalet skulle den årliga annuiteten uppgå till i runt tal 10.000.000 mark. De årliga kostnaderna för fastigheten kan preliminärt uppskattas sålunda:

Driftskostnader:

Uppvärmning	2.000.000 mk	
Underhåll, reparationer	1.000.000 "	
Löner för eldare och gårdskarlar	1.100.000 "	
Elström	800.000 "	
Renhållning och snöplogning	150.000 "	
Vatten	200.000 "	
Försäkringar	100.000 "	
Diverse utgifter	100.000 "	5.450.000 mk

Kapitalkostnader:

Ränta och amortering på byggnadskostnaderna c:a	10.000.000 "
Ränta på tomtkostnaderna	1.200.000 "
Summa	16.650.000 mk
	=====

För närvarande betalas för utrymmena i stadshuset en månadshyra om 400 mk per m^2 , medan för vissa ämbetsrum i moderna fastigheter erlägges 500 mark per m^2 i månaden. Skulle erforderliga lokaliteter upphyras kan följande beräkning anföras:

Av förutnämnda utrymmesbehov om cirka 4.800 m^2 frånräknas ytterväggar (ca 300 m^2), källarutrymmen (ca 1.300 m^2) samt för plenisalen 200 m^2 ; återstår cirka 3.000 m^2 . Med beaktande av en månadshyra om 450 mark per m^2 för detta utrymme, komme årshyran att uppgå till 16.200.000 mark.

Vid tidigare diskussioner i ärendet har varken landskapsstyrelsen eller landstinget, på grund av att lämplig tomtmark icke kunnat uppletas, fattat definitiv ståndpunkt beträffande landskapsgårdens placering. Emellertid poängterades redan år 1954 att landskapsstyrelsen hade

för sin del önskat, att landskapsgården kunnat byggas vid torget i Mariehamns centrum". I samband därmed framhölls att diskussioner förts med ägare till tomter, som kunnat komma i fråga, men då priserna för dessa tomter - tomterna n:ris 1 och 2 i tredje kvarteret av stadsdelen Storängen - ansågs för höga förföll ett eventuellt förslag av inköp av dessa "de eljest lämpligaste tomterna i staden". Fortsättningsvis talar alla skäl för att den bästa och mest praktiska lösningen vore om landskapsgården kunde placeras invid torget i nära anslutning till stadens administrativa centrum.

Sedan år 1954 har ärendet beträffande dessa tomter kommit i ett nytt läge. Dels har nämligen ägarna av förenämnda tomter, på förfrågan av den förberedande byggnadskommittén för landskapsgården, uppgivit sina prisanspråk i skrivelser daterade den 27 mars resp. 10 april 1961, vilka anspråk bundits vid levnadskostnadsindex, dels har stadsfullmäktige i Mariehamn den 21 sistlidne februari i princip förklarat sig villiga att ändra stadsplanen så, att tomterna n:ris 1 och 2 i tredje kvarteret av stadsdelen Storängen, tillsammans med en del av det nuvarande gatuområdet framför tomterna förenas till en byggnadstomt, som reserveras för allmän byggnad.

Prisanspråken för förenämnda tomter om sammanlagt 3580 m² utgör respektive 12.500.000 mark bundet vid levnadskostnadsindex för januari 1961 och 6.500.000 mark bundet vid nämnda index för januari 1955. Priserna uppgå sålunda, med beaktande av senast tillgängliga uppgifter angående levnadskostnadsindex (december månad 1961), till 12.678.541 mark resp. 9.285.640 mark. Med hänsyn till tomternas storlek och läge kan prisen anses såsom skäliga.

Ehuru en av säljarna sedermera i skrivelse av den 20 februari 1962 förklarat sig icke mera stå fast vid förenämnda anbud förebärande, att för tomten erbjudits 15 miljoner mark, har för landskapet, med beaktande av stadsfullmäktiges ställningstagande, öppnats möjlighet att på annat sätt än genom frivilligt köp förvärva ifrågavarande tomt.

Genom stadsfullmäktiges i Mariehamn välvilliga inställning beträffande tillskottsområde bortfaller samtidigt farhågorna för att tomtarealen skulle bli för liten, ty genom den tilltänkta stadsplaneändringen skulle tomtmarken utökas till ca 4.500 m². Denna areal är tillfyllest med beaktande av att på tomten komme att uppföras endast kanslihus medan för Ålands museum och andra kulturinrättningar skulle uppföras en byggnad öster om nämnda tredje kvarter.

A en jämförelse mellan nu disponibla utrymmen och det aktuella utrymmesbehovet framgår med all tydlighet de ohållbara förhållanden under

vilka landskapsmyndigheterna arbetar. Då emellertid nu beretts möjlighet att förvärva ändamålsenlig tomtmark kan frågan om landskapsgården och dess placering föras fram till ett slutligt avgörande.

Samtidigt vore det lämpligt om i anslaget för tomtinköp även kunde inrymmas så mycket att en arkitekt kunde vidtalas för uppgörande av en preliminär byggnadsplan jämte kostnadskalkyl.

Landskapsstyrelsen får med hänvisning till ovanstående värdsamt föreslå,

att Landstinget skulle till Ålandsdelegationen göra följande framställning.

"Till Ålandsdelegationen

från Ålands landsting.

Alltsedan år 1939 kostnadskalkyl.

Då det alltmer trängande behovet av egen fastighet för landskapsstyrelsen torde vara välkänt även för Ålandsdelegationen får Ålands landsting härmed värdsamt hemställa

att Ålandsdelegationen skulle bevilja landskapet Åland ett extraordinarie anslag om 30 miljoner mark för förvärvande av tomterna n:ris 1 och 2 i tredje kvarteret av stadsdelen Störängen i Mariehamn för en landskapsgård samt för uppgörande av preliminär byggnadsplan."

Mariehamn, den 1962.

På landstingets vägnar:

Mariehamn, den 14 mars 1962.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd *Hugo Johansson*
Hugo Johansson.

Landskapskamrer *Henrik Gustafsson*
Henrik Gustafsson.